

ارائه الگوی طراحی مرکز جامع تصویربرداری پزشکی با رویکرد بهره‌گیری از عوامل محیطی جهت کاهش اضطراب بیماران (سایت بجنورد)

سارا یارمحمدی^{۱*}، جلال نخعی^۲، نیما صادق زاده دیمان^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری - معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه سوره تهران sarayarmohamadi@yahoo.com

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

۳- عضو هیأت علمی موسسه آموزش عالی پیام گلپایگان n.sadeghzadeh@ut.ac.ir

چکیده

امروزه روانشناسی محیط یکی از موضوعات مهم در مقوله طراحی معماری است که به بحث روابط متقابل میان فرد و محیط پیرامونی می‌پردازد. این موضوع در فضاهای درمانی به دلیل اضطراب و نگرانی بیماران اهمیتی دوچندان دارد. مراکز تصویربرداری پزشکی نیز از این مقوله مستثنی نیستند. کار با دستگاه‌های بزرگ تصویربرداری و ناآشنایی با تکنیک‌های تصویربرداری نگرانی، اضطراب و گاهی ترسی را به بیمار منتقل می‌کند که نیاز است با قرارگرفتن در محیطی مناسب و آرامش‌بخش از نگرانی‌های او کاسته شود. هدف این مقاله بهره‌گیری از فاکتورهای محیطی رنگ، نور و فضای سبز برای کاهش اضطراب بیماران و مراجعه‌کنندگان در طراحی مرکز جامع تصویربرداری پزشکی است. روش تحقیق توصیفی-تحلیلی با تکنیک تجزیه و تحلیل سوات است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که استفاده از رنگ‌های آرامش‌بخش در دیوارها و فضای داخلی، افزایش نور محیط و بهره‌گیری از گیاهان و فضای سبز باعث آرامش، کاهش استرس، آرام کردن ذهن و دور کردن دلهره و نگرانی از بیمار قبل از عمل تصویربرداری می‌شود.

واژه‌های کلیدی: الگوی طراحی، اضطراب، روانشناسی محیط، رنگ، نور، فضای سبز

۱- مقدمه

طراحی داخلی فضاهای درمانی جزو جدایی‌ناپذیر کیفیت طراحی محیط به شمار می‌رود اما نباید عناصر و لوازم صرفاً لوکس و شیک را با مبحث طراحی داخلی اشتباه گرفت. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ایجاد انعطاف‌پذیری بالا، امنیت و آرامش در محیط‌های درمانی که حضور در آن منجر به اضطراب و هراس در مراجعین می‌گردد، علاوه بر اینکه بر غنای مجموعه خواهد افزود، دغدغه‌های ناشی از حضور کاربر در محیطی ناآشنا را برطرف می‌نماید. [۱] ضمن آنکه گذراندن ساعت‌های طولانی در محیط‌های درمانی معمولاً برای بیماران و مراجعین تجربه‌ای تنش‌زا است. هر تلاشی در راستای کاهش این تنش نتیجه‌ای مثبت در روند درمان و افزایش کیفیت این فضاها در پی خواهد داشت. بهره‌گیری از فاکتور رنگ، دسترسی به فضای سبز و مناظر طبیعی و نور کافی می‌تواند در کاهش استرس بیماران تأثیر بسزایی داشته باشد.

در قرون گذشته طبیعت سبز، نور خورشید و هوای تازه از ملزومات مؤثر شفابخشی در محیط‌های درمانی محسوب می‌شد، لیکن با گسترش مدرنیته این موضوع در طراحی فضاهای درمانی نادیده گرفته شد. مشاهدات صورت گرفته بیانگر واکنش منفی افراد به فضاهای درمانی با طراحی‌های اداری است؛ [۲] که این مساله بار دیگر ضرورت توجه به فاکتورهای محیطی در